

Česká republika

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Sever, Hradec Králové, Lužická 1208

Adresa: Lužická 1208, 503 03 Hradec Králové

Identifikátor školy: 600 088 570

Termín konání orientační inspekce: 13. – 16. leden 2003

Čj.:	091 1280/02-1031
Signatura:	oilcw103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Sever, Hradec Králové, Lužická 1208 je plně organizovaná škola se sportovním zaměřením, zřizovaná Magistrátem města Hradec Králové. Jeho adresa je Ulrichovo nám. 810, 502 10 Hradec Králové. Navštěvují ji kromě žáků z obvodu školy i žáci z dalších obcí. Od 1. ledna 1995 má škola právní subjektivitu jako příspěvková organizace.

Škola sdružuje základní školu s kapacitou 810 žáků, školní družinu s kapacitou 150 žáků a školní jídelnu s kapacitou 800 jídel (je součástí školy od 1. 1. 2001).

Ve školním roce 2002/2003 se ve škole učí ve dvaceti jedné třídě 521 žáků podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, se zpracovanými pozdějšími doplňky čj. 25 018/98-22, a ve čtyřech třídách 113 žáků podle modelového vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy, čj. 29 738/96-22-50. Výuka rozšířené tělesné výchovy je zaměřena na kopanou chlapců a košíkovou dívek.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů na prvním stupni, v předmětu tělesná výchova na prvním i druhém stupni, v předmětech český jazyk, matematika, dějepis, rodinná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, práce s počítačem a ve skupině přírodovědných předmětů na druhém stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek se vztahuje ke všem pedagogickým pracovníkům základní školy.

Ve školním roce 2002/2003 učí ve škole čtyřicet učitelů. Z tohoto počtu je třicet osm pedagogů odborně a pedagogicky způsobilých pro výuku na prvním, nebo na druhém stupni školy, (dva pro oba stupně). Jeden učitel je odborně způsobilý, nikoliv pedagogicky, protože jeho vysokoškolské pedagogické vzdělání je zaměřeno na výuku ve středních školách. Jedna učitelka není ani odborně, ani pedagogicky způsobilá, neboť v době inspekční činnosti neměla ukončené studium. Při přidělování úvazků ředitel školy zohledňuje vzdělání i zkušenosti pedagogů.

Protože v současné době působí ve škole nižší počet učitelů prvního stupně, než je skutečná potřeba, učí ve čtvrtých a pátých třídách i pedagogové s kvalifikací pro výuku na druhém stupni (celkem dvanáct). Na druhém stupni rovněž učí ojedinele učitelé s kvalifikací pro první stupeň (celkem dva). Výuku předmětů přiděluje ředitel školy učitelům podle jejich odbornosti i jejich schopností. Výchovná poradkyně neabsolvovala kvalifikační studium pro funkci

výchovných poradců. Z celkového počtu hodin je odborně a pedagogicky způsobilými učiteli vedeno 86,16 % výuky.

Poradní a metodické orgány školy jsou ustaveny, jejich činnost je doložena zápisy. Metodická sdružení učitelů prvního stupně jsou dvě, předmětových komisí učitelů druhého stupně je jedenáct a jsou organizované podle předmětů či dvojic předmětů (vždy záleží na počtu pedagogů). Je zřízeno i metodické sdružení vychovatelek školní družiny a pracuje výchovná komise školy. Metodické orgány mají stanoveny okruhy a náměty k činnosti.

Začínajícím učitelům jsou určeni na dobu dvou let uvádějící učitelé, větší pozornost jim věnuje i vedení školy při hospitacích. Kontrolní činnost všech úseků školy provádí vedení školy průběžně, v pedagogickém úseku si každoročně stanoví priority, na něž se při hospitacích zaměřuje. V letošním školním roce to jsou: dodržování tematických plánů a plnění učebních osnov, výuka nových učitelů, výuka cizích jazyků, práce s integrovanými žáky aj. Zjištění z kontrolní činnosti ředitel školy a jeho zástupci analyzují, s jednotlivými pracovníky je projednávají. Se závěry z kontrolní činnosti seznamují pedagogy při schůzích pedagogické rady, rovněž se jimi zabývají metodické orgány školy a jsou využívány při plánování činnosti školy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy podporuje, v současnosti je prioritou vzdělávání v těchto oblastech: cizí jazyky, informatika, práce s integrovanými žáky. Všem zájemcům je umožněno v návaznosti na jejich aprobace účastnit se vzdělávacích akcí, které se konají v době mimo vyučování. Účast na celodenních a vícedenních akcích vedení školy koriguje se zřetelem k potřebám a prioritám školy.

Kritéria hodnocení práce zaměstnanců jsou stanovena, jsou součástí vnitřního platového předpisu, s nímž jsou učitelé pravidelně seznamováni. V pedagogické oblasti je finančně zvýhodněna hlavně kvalitní výchovně-vzdělávací práce, pravidelně se opakující mimotřídní činnost, správcovství kabinetů a sbírek, zabezpečování metodických pomůcek, učebnic a učebních pomůcek.

Ředitel školy vypracoval organizační schéma školy, vedoucím pracovníkům jednotlivých úseků vymezil kompetence v pracovních náplních. Organizační řád je zpracován přehledně, má část všeobecnou, ve které jsou stanoveny kompetence a povinnosti. V druhé části se zabývá činností všeobecného řízení správy. V Plánu práce na školní rok 2002/2003 a Pedagogicko-organizačním zabezpečení na školní rok 2002/2003 ředitel školy stanovil konkrétně a jmenovitě povinnosti pro jednotlivé pracovníky.

Školní řád obsahuje práva i povinnosti žáků, je umístěn v každé třídě a na informačních nástěnkách na chodbách školy. V Provozním řádu základní školy ředitel školy kromě základních údajů o škole uvádí režim dne, režim stravování a podmínky pohybové výchovy.

Vnitřní informační systém je propracovaný. Vedení školy (ředitel, jeho zástupci a vedoucí vychovatelka školní družiny) se schází na pravidelných pátečních poradách, dle potřeby i v jiných termínech, aby řešili plánované úkoly i aktuální záležitosti. Samostatně probíhají porady s výchovnou poradkyní a školníkem. Jednání pedagogické rady se konají pětkrát ročně, provozní porady jsou svolávány podle potřeby, minimálně však čtyřikrát ročně. Informace pro pedagogické pracovníky jsou uveřejňovány na nástěnkách a v buňkách zaměstnanců ve sborovnách. Důležité informace pro žáky jsou uveřejněny na několika nástěnkách, pravidelně každý pátek se koná centrální hlášení do tříd.

Rodičům jsou sdělovány informace prostřednictvím notýsků či žakovských knížek. Rodičovské schůzky se konají několikrát ročně, zvláště jsou svoláváni rodiče budoucích prvňáčků a žáků tříd s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy. U hlavního vchodu je umístěna ústřední

informační nástěnka pro návštěvníky školy. Škola využívá ke své prezentaci vývěsku na Magistrátu města Hradec Králové, regionální tisk a svoji Výroční zprávu o činnosti školy.

Personální podmínky jsou v oblasti personálního zajištění výuky, organizování, vedení a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, informačního a kontrolního systému celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova základní školy se nachází v sídlištní zástavbě mimo hlavní komunikaci. Jedná se o typizovanou stavbu s třemi pavilóny. Její prostorové uspořádání je funkční, odpovídá jak potřebám realizace vzdělávacího programu, tak provozu.

Kmenové učebny prvního stupně (kromě tříd IV. B a V. C) jsou umístěny v přízemí a v prvním patře samostatného pavilonu. Třídy jsou dostatečně prostorné, světlé, velmi vkusně esteticky upravené. K výzdobě jsou využívány především práce a výrobky žáků, názorné pomůcky a obrazový materiál. Žákovský nábytek je novější, většinou s možností polohování, z hlediska estetického a antropometrického plně funkční. V některých třídách jsou umístěna pianina, jinde využívají učitelky elektrofonické varhany. Někde jsou k dispozici v učebnách televizory s videem, ve všech radiomagnetofony.

Učebny na druhém stupni jsou esteticky vyzdobené a funkčně zařízené. Učitelé disponují dostatečným množstvím pomůcek. K výuce a výchově žáků je využíváno dvanáct odborných učeben (fyzika, chemie, přírodopis, cizí jazyky, informatika, výtvarná výchova, dílny, učebna pěstitelských prací, cvičná kuchyň, tělocvičny) a pět samostatných heren školní družiny.

Učebna fyziky je vybavena rozvodem elektrického proudu do lavic. Výzdoba odborných učeben je pedagogicky podnětná a funkční, z estetického hlediska průměrná. Učitelé mají k dispozici dostatečné množství didaktické techniky. Množství názorných pomůcek a žákovských souprav v kabinetech chemie a fyziky lze hodnotit jako velmi dobré, v případě přírodopisu jako průměrné. Celkové zastoupení pomůcek v kabinetech přírodovědných předmětů umožňuje kvalitně zabezpečit názornost výuky.

Dvě kmenové třídy jsou upraveny pro výuku matematiky. Jsou v nich instalovány nepoužívanější pomůcky (trojrozměrné modely, nástěnné obrazové tabule, folie na meotar, kalkulátory), které jsou podle probíraného učiva obměňovány.

Výuka informatiky je realizována v odborné učebně. Ta je vybavena dvanácti žákovskými stanicemi, jedním učitelským počítačem, serverem, tiskárnou a skenerem. Jednotlivé počítače se liší stářím, použitým procesorem a operačním systémem. Zapojeny jsou v lokální síti s připojením na Internet. Nábytek je pro žáky nižších ročníků velikostně nevyhovující, citelně chybí dataprojektor. Učebna není vybavena v rámci projektu P III - Internet do škol.

Poloodborné učebny českého jazyka a dějepisu jsou zároveň kmenovými učebnami. Vybavení pro oba předměty je na velmi dobré úrovni (dostatek učebnic, jazykových příruček, další literatury, didaktické techniky, videonahrávek, méně nahrávek na CD, dostatek starších i úplně nových map, atlasů, historických materiálů. Hodně pomůcek k dějepisu si připravují učitelé sami.

Odborná učebna hudební výchovy je současně kmenovou třídou. Je vybavena audiotechnikou, hudebními nástroji, včetně orffovského instrumentáře. Obrazový materiál a názorné pomůcky vhodně doplňují celkový ráz učebny. Odborná učebna pro výuku výtvarné výchovy je velmi dobře zařízená. Je to prostorná, světlá místnost, žákovské stolky jsou jednomístné. Kladem jsou úložné skříně, odkladné plochy a tři umyvadla instalovaná na dvou různých místech

učebny. Samostatný kabinet je vybaven základními pomůckami, literaturou a některým spotřebním materiálem.

Pro výuku tělesné výchovy jsou k dispozici dvě dobře vybavené tělocvičny s nářadovny. Z hlediska bezpečnosti je závadná část podlahy v menší tělocvičně, oprava poškozených parket a obnova nátěrů jsou u zřizovatele nárokovány. V areálu školy je vybudováno víceúčelové hřiště s umělým povrchem, vybavené atletickým oválem a sportovními sektory. Žáci navštěvující třídy zaměřené na kopanou využívají halu TJ Slávie a žáci tříd se zaměřením na košíkovou halu Sokola Hradec Králové. Obě sportoviště jsou vzdálena deset minut chůze od školy, rovněž tak plavecký padesátimetrový bazén, v něm je realizovaná povinná výuka plavání žáků prvního stupně.

Finanční prostředky na vybavení a opravy některých částí školy, na učební pomůcky, didaktickou a informační techniku jsou využívány účelně. Materiální zabezpečení výuky učebnicemi, odbornou literaturou, pomocnými materiály, učebními pomůckami a didaktickou technikou umožňuje realizovat vzdělávací program a plnit učební osnovy.

Materiálně-technické podmínky jsou celkově na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Na základě kontroly předložených tematických plánů, třídních knih a posuzováním výchovně vzdělávacího procesu bylo zjištěno, že učební programy ve sledovaných předmětech 1. – 9. ročníku jsou průběžně plněny.

Výuka se uskutečňuje v souladu s učebními osnovami obou vzdělávacích programů školy.

Učební plán prvního stupně školy je sestaven v souladu s platným vzdělávacím programem schváleným MŠMT a stanovenými minimálními počty hodin. Na druhém stupni jsou rovněž užívány platné osnovy schválené MŠMT, učební plán druhého stupně školy je ve školním roce 2002/2003 porušen ve dvou případech. Minimální týdenní hodinové dotace předmětů dějepis a výtvarná výchova v 6. – 9. ročníku (celkem 6 hodin za 4 roky) nejsou dodrženy pro žáky současné třídy IX. C (třída s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy). Místo šesti hodin je realizováno pouze pět.

Učební plán školy na druhém stupni je sestaven ve dvou případech v rozporu s učebním plánem modelového vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace školy je vedena průkazně, pečlivě a je úplná. V katalogových listech žáků se vyskytly drobné formální nedostatky (např. nestandardní opravy známek). Třídní dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu. Záznamy v třídních knihách jsou ve většině případů dostatečně vypovídající, obsahově korespondují s učebními osnovami i ročním rozpisem probírané látky.

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem, zachycuje průběh i výsledky vzdělávání a výuky.

Vedení školy průběžně sleduje celkovou úroveň záznamů pedagogické dokumentace. Hlavním garantem naplňování učebních plánů a osnov jsou metodická sdružení a předmětové komise. Zápisy ze schůzí metodických orgánů jsou vedeny písemnou formou a prokazují, že učitelé se

zabývají obsahem výuky, plněním osnov a učebního programu. Vedení školy si plnění osnov ověřuje namátkovou kontrolou tematických plánů, hospitacemi a zadáváním testů.

Ve školním roce 2002/2003 do doby konání inspekce uskutečnilo vedení školy celkem čtyřicet pět hospitací, z toho ředitel třináct a oba zástupci ředitele po šestnácti hospitacích. Zápisy z nich jsou vedeny v sešitech. Hospitace jsou přednostně uskutečňovány v prvních třídách, u nekvalifikované učitelky a u začínajících pedagogů. Vedení školy analyzuje výsledky zjišťované kontrolou a poznatky využívá při organizování, řízení a plánování výchovně vzdělávacího procesu.

System kontrol naplňování učebních plánů, osnov a analýza výsledků jsou v souladu s potřebami školy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů v 1. – 3. ročníku

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází z poznatků a zjištění sledovaných při výuce, z rozboru vzorku náhodně vybraných písemných prací, z ústních projevů žáků a z rozhovorů s vyučujícími. Využity byly i další materiály školy. K posouzení kvality výchovně vzdělávací činnosti byly uskutečněny hospitace ve všech třídách 1. – 3. ročníku v hodinách českého jazyka, matematiky, prvouky, hudební a výtvarné výchovy a praktických činností.

Všechny vyučující povinných předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což velmi pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky především v oblasti používaných metod a forem práce.

Učitelky se na jednotlivé hodiny svědomitě připravují, při plánování učiva vycházejí ze schváleného vzdělávacího programu a jednotně zpracovaných tematických plánů pro výuku všech předmětů. Navštívené hodiny byly řízeny účelně, pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Kvalita výuky v hospitovaných hodinách se lišila v závislosti na invenci, kreativitě a pedagogických zkušenostech jednotlivých vyučujících. V úvodu sledovaných hodin byl žákům sdělen cíl a předpokládaný program hodiny. Následovala téměř vždy velmi poutavě zvolená motivace, která prolínala celým průběhem vyučování. Často byly využívány mezipředmětové vztahy.

V každé hodině probíhalo dílčí hodnocení práce žáků a jejich dosažených výsledků. Frekvence hodnocení známkou je vyhovující. Učitelky ověřovaly pochopení zadání samostatné práce, probírané učivo navazovalo na předchozí témata. Podle potřeby poskytovaly žákům adekvátní pomoc či radu. Zařazována byla práce ve dvojicích nebo skupinách, žáci jsou vedeni ke vzájemné spolupráci. Učitelky uplatňovaly individuální přístup ke všem žákům a zohledňovaly žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Zapojovaly je do vzájemného hodnocení úkolů a učily je sebehodnocení. Učitelky uplatňovaly diferenciaci učiva, rychlejší žáci měli připravenou práci navíc.

Všechny sledované hodiny měly promyšlenou strukturu, byly připravené a organizačně velmi dobře zvládnuté. Stanovené cíle byly reálné a odpovídaly aktuálnímu složení třídy. Jednotně zpracované tematické plány, které jsou projednány metodickými orgány školy, zajišťují kontinuitu a eliminují duplicitu učiva. Podíl samostatné práce byl vyvážený. Připravené úkoly plnili někteří žáci se zaujetím, většinou pracovali aktivně. Učitelky často střídaly především klasické metody a formy práce, byla zařazena i práce skupinová a ve dvojicích. Ve sledovaných hodinách vhodně využívaly učebnice, pracovní sešity, namnožené materiály a dostatečné množství demonstračních pomůcek, didaktické i audiovizuální techniky. Při hodině hudební výchovy používala učitelka k doprovodu varhany. V jedné kmenové učebně je umístěn klavír, učitelka jej často využívá. Organizace výuky umožňovala uplatnění všem žákům. Zadávané úkoly byly rozmanité, docházelo ke střídání činností vyžadujících soustředění žáků. Vhodně,

s ohledem na psychohygienu, byly zařazovány relaxační a tělovýchovné chvílky. Všechny vyučující vytvářejí cíleně návyky správného sezení v lavicích. Vyučovací čas byl využit účelně.

Komunikace mezi učitelkami a žáky je založena na vzájemné důvěře, žáci dodržují dohodnutá pravidla jednání a chování. Vždy učitelky respektovaly osobnost žáků, vytvářely prostor pro diskusi a pro rozvoj komunikativních dovedností. Ojedinelé nežádoucí projevy chování, které narušovaly průběh výuky, byly učitelkami vhodně a citlivě potlačovány. Verbální i neverbální projev všech vyučujících byl přirozený a přátelský.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech 1. – 3. ročníku jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů 4. – 5. ročníku

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází z poznatků a zjištění sledovaných při výuce, z namátkového rozboru písemných prací žáků, tematických plánů a dalších materiálů žáků i školy. K posouzení úrovně výchovně vzdělávací činnosti byly uskutečněny hospitace ve všech pěti třídách obou ročníků. Sledována byla výuka českého jazyka, anglického a německého jazyka, matematiky, přírodovědy a vlastivědy.

Ve třídách 4. a 5. ročníku učí celkem sedmáct učitelů. Všichni třídní učitelé jsou odborně a pedagogicky způsobilí k výuce na prvním stupni. Aby bylo vyučování zajištěno co nejlépe vzhledem k přechodu žáků z prvního na druhý stupeň, je využíváno tzv. odborné vyučování některým předmětům. Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti splňuje podmínky pro výuku na prvním stupni šest vyučujících (tito učitelé zabezpečují převážný počet hodin učebního plánu), deset má způsobilost částečnou (pro výuku žáků na druhém či třetím stupni škol) a pouze jedna vyučující je odborně a pedagogicky nezpůsobilá, protože zatím nedokončila studium. Na kvalitě výuky se pozitivně projevuje dlouhodobá pedagogická zkušenost učitelů, většina zhlédnutých vyučovacích jednotek měla vynikající či velmi dobrou úroveň. Při výběru metod a forem práce pouze učitelka bez požadované kvalifikace málo přihlížela ke specifickým potřebám žáků mladšího školního věku, další dvě vyučující měly problémy s podchycením žáků k efektivní práci.

Navštívené hodiny byly řízeny účelně, pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. V začátcích vyučovacích hodin učitelé žákům zpravidla oznámili program hodiny, někdy využili i vstupní motivaci. V průběhu výuky motivovali žáky uznáním, oceněním práce, povzbuzením či pochvalou. Skladba většiny hodin byla vyvážená, pouze ojedinelé v závěru některých vyučovacích jednotek nezbyl čas na celkové shrnutí a zopakování probraného učiva. Výkony žáků učitelé průběžně hodnotili, rovněž tak ověřovali pochopení probíraného učiva. Při samostatné práci poskytovali žákům v případě potřeby pomoc, oceňovali jejich snahu a zlepšení.

Vyučující se na vyučování pečlivě připravují. Sledovaná výuka měla ve většině případů promyšlenou strukturu, stanovené úkoly a cíle byly reálné a odpovídaly aktuálnímu složení tříd. Učitelé vycházejí při plánování učiva ze vzdělávacího programu a upravují jej podle dostupných učebnic. Mají zpracované tematické plány pro výuku všech předmětů. Koordinace mezi paralelními třídami je zřejmá. Kontinuita učiva je zajištěna, témata se duplicitně neopakují. Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídá ve všech třídách předepsaným hodnotám. V souladu s učebním plánem je dodržována i proporcionalita mezi jednotlivými složkami českého jazyka: čtením a literární výchovou, slohovým výcvikem, psaním a složkou jazykovou, v matematice mezi učivem aritmetiky a geometrie. K výuce matematiky žáků 5. ročníku je používána sada učebnic stejného autorského týmu jako v 6. - 9. ročníku, aby byla zajištěna návaznost a žáci se naučili používat stejnou symboliku a pojmosloví.

V naukových předmětech byl uplatňován frontální způsob výuky s využitím výkladových metod a řízeným rozhovorem učitelů se žáky, který byl kombinován se skupinovou prací žáků. Při opakování učiva byly zařazovány náměty z učebnic, pracovních sešitů a nakopírovaných materiálů, zařazena byla i práce na fólii zpětného projektoru (znázornění v geometrii). Samostatná práce žáků, diferencovaná podle jejich schopností a předpokladů, byla začleňována do výuky v matematice a jednou při čtení. Skupinové práce žáků, soutěže řad, využívání mezipředmětových vztahů byly zařazovány poměrně často. Učitelé učivo prakticky aplikují a usnadňují tak pochopení i žákům méně nadaným. Většina vyučujících přistupuje s pochopením k žákům problémovým i k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení. Střídání rozmanitých vyučovacích metod bylo časté, řada vyučovacích jednotek se vyznačovala dynamičností, hodiny byly efektivní.

Psychohygienické zásady ve vyučování jsou v zásadě dodržovány. Umístění jednotlivých předmětů 4. a 5. ročníku v rámci jednotlivých dnů školního týdne odpovídá potřebám žáků mladšího školního věku, relaxační činnost ve vyučovacích jednotkách byla zařazována vhodně vzhledem k únavě žáků, velikost žákovského nábytku však pouze v některých učebnách vyhovuje ergonomickým potřebám. Pitný režim je zajištěn odebíráním školního mléka či nákupy nápojů ze školních automatů. Učebny jsou prostorné, i světlé, chybí však žaluzie k zlepšení oční a tepelné pohody žáků. Používané závěsy sice zabraňují oslnění, ale jsou prašné a nezabraňují přehřátí žáků v teplých dnech.

V učebnách jsou umístěny názorné učební pomůcky a nástěnné přehledy učiva, byly při výuce použity. Některé vyučovací jednotky se uskutečnily v odborných a polooborných učebnách druhého stupně, ty žáky motivují již samotným uspořádáním a vybavením. Audiovizuální pomůcky učitelé zařazují do výuky funkčně (meotar, video, magnetofon). Výuka cizího jazyka je vedena komunikativním způsobem v kombinaci s gramaticko-překladovou metodou. Písemné projevy žáků jsou v českém jazyce a matematice pravidelně kontrolovány a opravovány, v ostatních předmětech jsou sešity namátkově vidovány vyučujícími.

Komunikace mezi učiteli a žáky je založena na vzájemné důvěře, žáci respektují dohodnutá pravidla jednání a chování. Ojedinele byla zaznamenána pouze jednostranná komunikace učitel – žák. Žáci většinou pracovali se snahou a zaujetím, projevovali pozitivní vztah k výuce. Někteří žáci měli problémy s přípravou na vyučování, zapomínali pomůcky (sešity, domácí úkoly, učebnice). Učitelé respektovali osobnost žáka, pouze někteří však vytvářeli prostor pro diskusi a pro rozvoj komunikativních dovedností. Nežádoucí projevy chování nebyly zaznamenány. Verbální i neverbální projev pedagogů je kultivovaný, přirozený a přátelský.

Organizace výuky umožňuje uplatnění všem žákům. Vyučovací čas je využíván účelně. Cíleně jsou budovány pracovní návyky a klíčové kompetence žáků, především dovednost získávat informace z různých zdrojů a žít zdravě.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech ve 4.- 5. ročníku jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu tělesná výchova

Hodnocení vychází ze sledování povinné výuky předmětu tělesná výchova ve všech ročnících druhého stupně a v nepovinném předmětu zdravotní tělesná výchova žáků 5. – 8. ročníku.

Tělesná výchova je vyučována v základní dvouhodinové týdenní dotaci ve všech dvanácti třídách prvního stupně a v devíti třídách druhého stupně. Ve třídách VI. C., VII. C, VIII. C a IX. C s rozšířenou výukou tělesné výchovy je zařazeno pět hodin tělesné výchovy týdně.

Organizace výuky žáků druhého stupně probíhá převážně v jednohodinových blocích, dvouhodinový blok pro třídu s rozšířenou výukou je zařazen jednou týdně od sedmi hodin

v tělocvičnách tělovýchovných jednot, jedná se o přípravu k jednotlivým sportům a těchto hodin se zúčastňují kromě učitelů i trenéři. Na prvním stupni jsou zařazeny vždy jednohodinové jednotky.

Personální zajištění je optimální, výuku zajišťují vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Tělesnou výchovu vyučuje celkem čtrnáct učitelů, z toho třináct je odborně a pedagogicky způsobilých (k výuce předmětů prvního stupně a tělesné výchovy na druhém stupni), jeden vyučující má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku tělesné výchovy na středních školách.

Učivo vzdělávacího programu Základní škola a modelového vzdělávacího programu Základní škola s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy mají učitelé rozplánované do tematických plánů, které jsou přizpůsobeny podmínkám i ročnímu období. Kromě tradičních složek výuky tělesné výchovy jsou zahrnuty v doporučené formě i netradiční sporty a cvičení (např. floorball, futsal a korfbal). V 7. ročníku je zařazen volitelný předmět sportovní hry. Z nepovinných předmětů z oblasti sportu se učí v 1. ročníku předmět zájmová tělesná výchova, zaměřená na kopanou. Je otevřeno jedno oddělení předmětu zdravotní tělesná výchova. Mezi zájmové kroužky z oblasti tělovýchovy patří turistický kroužek pro žáky 2. – 9. ročníku.

Pro výuku tělesné výchovy má škola odpovídající materiální a prostorové zázemí. Jsou vytvořeny i podmínky pro relaxační a pohybovou činnost žáků o přestávkách. Výuka koresponduje s učebními osnovami obou vzdělávacích programů a tematickými plány, učivo je průběžně plněno a voleno přiměřeně k psychosomatickým a tělesným předpokladům žáků. Žáci prvního stupně (2., 3. ročník) se účastní základního plaveckého výcviku v Plavecké škole Hradec Králové, žáci prvního až třetího ročníku mohou navštěvovat rehabilitační plavání v téže plavecké škole. Škola pořádá pro žáky prvního i druhého stupně školu v přírodě a pro žáky 7. ročníku lyžařské výcvikové kurzy.

Organizace cvičení byla ve všech hodinách zvládnuta, bezpečnostní zásady byly dodržovány. Kontrolou zápisů v třídních knihách sledovaných tříd bylo zjištěno průběžné plnění učiva tělesné výchovy ve všech ročnících. Učitelé vždy stanovili výukové cíle. Motivací byla vlastní náplň řady vyučovacích jednotek, žáci cvičili se zájmem a vykazovali velmi dobrou tělesnou zdatnost a výkonnost, a to i ve třídách se základní dvouhodinovou dotací. Pokyny pedagogů byly dostatečně jednoznačné. Učivo zařazené do průpravných i rušných částí hodin bylo voleno tak, aby připravovalo žáky na hlavní část cvičebních jednotek.

Metodické řady nácviku tělocvičných dovedností byly funkčně využity. Po posilování byla zařazena relaxace, protahovací a uvolňovací cviky. Při výuce zdravotní tělesné výchovy bylo funkčně zařazeno relaxační cvičení podle hudby a vyrovnávací a kondiční cvičení se zdravotními míči. Štafetové soutěže družstev a sportovní hry byly často zařazovány jako doplňková činnost. Herní činnosti jednotlivců a skupin byly vhodně kombinovány. Řízená hra podle pravidel probíhala ve vybíjené, házené, košíkové, kopané a futsalu. Všechny sledované hodiny se vyznačovaly přiměřenou efektivitou cvičení ve všech fázích cvičební jednotky. V závěru vyučovacích jednotek nechybělo zklidnění žáků s využitím relaxace a uvolnění.

Vyučování bylo v době inspekce zaměřeno na posilování a obratnostně rychlostní přípravu, v hlavních částech hodin převažovaly v souladu s ročním obdobím běžecká cvičení, míčové hry a účelová gymnastika. Technické chyby i prohřešky proti správnému držení těla byly vyučujícími opravovány. Názvosloví a odborná terminologie byly funkčně zařazovány, učitelé kromě praktické výuky neopomíjeli vysvětlit techniku cvičení a dávat žákům taktické pokyny. Žáci dodržovali zásady fair – play.

Komunikace žáků a pedagogů při výuce tělesné výchovy je oboustranná, většinou neformální. Hodnocení žáků bylo průběžné, slovní. Vyhodnocení prováděli všichni učitelé. Učitelé rovněž

vštěpují žákům zásady zdravého životního stylu a motivujícím faktorem je i účast na akcích reprezentujících školu. Učitelé organizují školní soutěže, nominují žáky také do okresních a oblastních soutěží dle rozpisů Asociace školních sportovních klubů, sportovních oddílů i dalších organizací. Žáci dosahují předních umístění v těchto soutěžích, zároveň je formován jejich vztah k tělesné výchově a sportu.

Průběh a výsledky sledované výuky tělesné výchovy jsou hodnoceny ve třídách s dotací dvou hodin tělesné výchovy i ve třídách s rozšiřující tělesnou výchovou jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk v 6. – 9. ročníku

V průběhu inspekční činnosti se hospitace uskutečnily v hodinách jazyka a literární výchovy v 6. – 8. ročníku u dvou učitelek. Výuku českého jazyka zajišťují v letošním školním roce čtyři učitelky, všechny jsou odborně i pedagogicky způsobilé a tento předmět vystudovaly. V době inspekční činnosti jedna učitelka byla v pracovní neschopnosti a jedna učitelka onemocněla. Časová týdenní dotace hodin je v souladu se zvolenými vzdělávacími programy, činí čtyři hodiny týdně v 6. – 8. ročníku a pět v 9. ročníku, (ve třídě IX. C vzhledem k vysokému počtu žáků se jedna hodina jazykového vyučování učí v dělených skupinách). Pro zájemce z nejvyššího ročníku učitelky českého jazyka organizují kroužky zaměřené na přípravu k přijímacím zkouškám, mladším žákům umožňují doučování. Jedna z učitelek, u níž se hospitace uskutečnila, má dlouholetou praxi a navíc se specializuje pouze na výuku tohoto předmětu, tyto skutečnosti pozitivně ovlivňují kvalitu její výuky. Druhá učitelka působí ve školství třetím rokem, nedostatek jejích zkušeností se projevil zejména v organizaci vyučovací jednotky, v hodnocení žáků a v interakci s nimi.

V úvodu všech sledovaných hodin byli žáci seznámeni s cílem. Zejména vyučující s dlouholetou praxí zařazovala průběžnou motivaci a žáky povzbuzovala k dalším aktivitám. Obě učitelky poskytovaly žákům zpětnou vazbu po každém výkonu, vedly je k objektivnímu hodnocení i sebehodnocení. Protože v době inspekční činnosti byla uzavírána klasifikace za první pololetí, ve všech sledovaných vyučovacích jednotkách bylo zařazeno buď písemné prověřování učiva, nebo pravopisné cvičení, či oprava kontrolního diktátu. Úkoly zadané žákům byly přiměřené, místo kontrolního diktátu žáci s vývojovými poruchami učení psali doplňovací cvičení. Kontrolou písemných projevů žáků – kontrolní diktáty, kontrolní slohové práce, pravopisná cvičení, byla shledána přiměřenost jejich hodnocení. Klasifikační zkoušení se neuskutečnilo. Interakce mezi učitelkou a žáky byla velice dobrá ve třídách, v nichž výuku vedla zkušená učitelka, v druhém případě se občas objevovaly kázeňské přestupky (opisování, rušení výuky).

Zhlédnuté vyučovací jednotky byly připravené. Probíraná témata byla v souladu s tematickými plány, navazovala na předcházející učivo. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno plnění učebních osnov. Obě učitelky využívaly již dříve osvojených vědomostí a dovedností žáků, nové poznatky do nich začleňovaly. Převažovala frontální forma výuky doplňovaná nejčastěji samostatnou prací žáků v lavicích, či u tabule. Obě učitelky vedly hodiny tak, že zbyl dostatek času jednak na shrnutí učiva, jednak na dotazy žáků, ne vždy na zhodnocení práce. Obě rozvíjely komunikativní dovednosti žáků, opravovaly chybná vyjádření, učivo interpretovaly věcně správně.

Učebny, v nichž výuka probíhala, svou velikostí poskytovaly žákům dostatek prostoru pro práci a svou výzdobou působily esteticky i pedagogicky podnětně. Výuka ve všech sledovaných hodinách probíhala přiměřeným tempem, relaxaci žáků věnovala důsledně pozornost jedna učitelka. Dle subjektivního posouzení světelné i tepelné podmínky byly vyhovující.

Některé vyučovací jednotky probíhaly v učebně, která sice slouží jako kmenová třída, ale je vybavena zároveň jako odborná učebna pro český jazyk. V hodinách českého jazyka byly využívány kromě učebnic nakopírovaná cvičení a texty, také didaktická technika.

Kontrolou žákovských knížek, kontrolních prací a sešitů žáků byla zjištěna dostatečná četnost známek ve třídách, kde vyučuje učitelka s dlouholetou praxí. Učitelky věnují pozornost grafickým projevům žáků, analýzám kontrolních prací. Tuto problematiku sleduje také vedení školy.

Na základě zjištěných skutečností jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika v 6. – 9. ročníku

Všichni čtyři vyučující matematiky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což má pozitivní vliv na kvalitu výuky. Hospitace byly uskutečněny ve všech ročnících druhého stupně.

Učitelé většinou nahrazovali úvodní motivaci stručným seznámením s průběhem hodiny. Všichni mají zaveden motivační pobídkový systém, který v průběhu výuky pravidelně používali. Věnovali náležitou pozornost ověřování vědomostí žáků při procvičování a opakování učiva. Závěrečné shrnutí a zhodnocení hodiny prováděl důsledně jen jeden učitel matematiky.

Plánování a příprava výuky matematiky je v souladu s platnými učebními osnovami. Časová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. V šestém až osmém ročníku je na základní výši čtyř hodin týdně, v devátém ročníku je dotace zvýšena na pět hodin týdně.

Tematické plány vyučujících jsou zpracovány podrobně, jsou časově rozvržené na jednotlivá období a korespondují s učebními osnovami. Čtvrtletní písemné práce připravují učitelé v předmětové komisi pro celý ročník. Návaznost výuky matematiky v jednotlivých ročnících je zajištěna spoluprací vyučujících v předmětové komisi, duplicita učiva zjištěna nebyla. Plánování výuky a bezprostřední příprava učitelů byly velmi pečlivé.

Učitelé ve většině zhlédnutých hodin střídali různé vyučovací metody a formy práce. Zařazovány byly práce ve dvojicích, práce samostatná s individuálním přístupem k žákům, aktivní učení a práce s chybou. Volili příklady, které navazovaly na životní zkušenosti žáků, zařazovali příklady s náměty vhodnými pro využití mezipředmětových vztahů.

Materiální zajištění výuky matematiky je na velmi dobré úrovni. Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, či dvou polooborných učebnách. Ve všech ročnících žáci používají ucelenou řadu učebnic a pracovních sešitů téhož autorského kolektivu. Pomůcky, které mají učitelé k dispozici v dostatečném množství, využívají při výuce.

Společným rysem všech navštívených hodin byla pracovní přátelská atmosféra a velmi pěkné vzájemné vztahy. Z pohovoru s vyučujícími a kontrolou písemností a zápisů z jednání předmětové komise je zřejmé, že analýza výsledků je prováděna pravidelně a důsledně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině přírodovědných předmětů v 6. – 9. ročníku

Byly sledovány hodiny přírodopisu, fyziky a chemie u všech šesti učitelek, vyučujících přírodovědné předměty. Výuka přírodopisu a chemie je ve všech případech zajištěna učitelkami, jejichž odborná a pedagogická způsobilost je v souladu s právními předpisy. Výuku

fyziky kromě kvalifikované vyučující zabezpečuje rovněž učitelka, která nemá dokončeno studium. Tato skutečnost se projevila v kvalitě organizace činnosti žáků. Časová dotace sledovaných přírodovědných předmětů odpovídá schválenému učebnímu programu. Osnovy všech přírodovědných předmětů jsou plněny. Žáci sedmého ročníku mají možnost rozvíjet svoje znalosti a dovednosti ve volitelném předmětu chemicko – biologická praktika. Ve škole nepracuje žádný přírodovědný kroužek.

Úvodní motivace byla zařazena pouze v části sledovaných hodin, větší prostor byl věnován průběžné motivaci. Většina učitelek látku vhodně aktualizovala a uváděla příklady z praxe. Ve všech hodinách byly kvalitně využívány mezipředmětové vztahy. Učitelky s delší praxí vycházely při výkladu nového učiva rovněž z osobních zážitků žáků a vlastních zkušeností, jejich hodiny byly pestřejší a zajímavější. Motivujícím faktorem při výuce přírodovědných předmětů ve škole je příprava soutěží a naukových olympiád. Žáci se pravidelně účastní chemické olympiády, jsou na tuto soutěž systematicky připravováni. V průběhu loňského roku se žáci školy úspěšně účastnili také školních i okresních kol soutěže v poznávání přírodnin a biologické olympiády.

Učitelky ve všech hodinách věnovaly velkou pozornost opakování probraného učiva, průběžně vyhodnocovaly výsledky výuky. Hodnocení žáků bylo prováděno na základě zkoušení a testů, klasifikace žáků byla objektivní. Část učitelek prováděla rovněž závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků.

Všechny sledované hodiny byly pečlivě připraveny a naplánovány. Učitelky mají aktuální tematické plány se zapracovanými laboratorními pracemi. Laboratorní práce jsou ve všech přírodovědných předmětech vykonávány v rozsahu doporučeném zvoleným vzdělávacím programem. Zápisy z laboratorních prací jsou kvalitní a jsou kontrolovány vedením školy. Stavba hodin byla promyšlená a logická. Výběr učiva byl přizpůsoben věku žáků a jejich znalostem. Organizace hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům, činnosti se střídaly tak, aby měli žáci možnost relaxace. Vyučovací čas byl efektivně využíván. Zcela výjimečně byly při výkladu zaznamenány drobné odborné nepřesnosti. Většina hodin měla klasickou stavbu založenou na rozhovoru učitele se žáky. Poměrně malá pozornost byla věnována samostatné práci žáků.

Hospitované hodiny byly realizovány v účelně vybavených odborných učebnách. Dostatek pomůcek a audiovizuální techniky pozitivně ovlivňovaly zájem žáků a kvalitu výuky. Zásada názornosti vyučování byla odpovědně zajištěna. Učitelky prováděly řadu demonstračních pokusů, využívaly namnožených materiálů, učebnic, pracovních sešitů, publikací a ukázek videoprogramů. Některé zařazovaly do hodin žákovské referáty.

Většina žáků jevila zájem o vyučovaný předmět a probíranou látku. Atmosféra ve třídách a úroveň interakce mezi učitelem a žákem byly ve většině tříd velmi dobré. Ve větší části hodin byli žáci pracovití a aktivní. Výjimečně byla výuka narušována projevy nekázně žáků.

Jazyková a komunikační úroveň učitelů byla velmi dobrá nebo vynikající, komunikační schopnosti žáků jsou průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech jsou celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu dějepis v 6. – 9. ročníku

Kvalita výuky je hodnocena na základě hospitací, uskutečněných v 6. - 9. ročníku, a také na základě posouzení podmínek, které s výukou souvisí. Výuku zajišťují tři odborně i pedagogicky způsobilí pedagogové s aprobační pro tento předmět. Dva učitelé mají

dlouholetou praxi, tato skutečnost pozitivně ovlivnila kvalitu jejich výuky. Jedna učitelka je začínající, hospitace se u ní neuskutečnila, neboť byla v pracovní neschopnosti.

Všechny hodiny začínaly vstupní motivací, např. četbou úryvků z historických dokumentů, četbou receptů na národní jídla. Jeden z učitelů začíná výuku žákovskými referáty, oba mají vypracované systémy motivace i hodnocení. Motivační výzvy byly aplikovány i v průběhu vyučovacích jednotek, a to zejména v době, kdy se začínala objevovat únava. Klasifikační zkoušení se uskutečnilo jen jednou, zkoušený žák také ohodnotil svůj výkon. Po každé samostatné práci následovala zpětná vazba.

Všechny hodiny byly připravené, v souladu s tematickými plány nebo oproti nim mírně opožděné. Kontrolou třídních knih, vedených ve školním roce 2001/2002, bylo zjištěno splnění učebních osnov. Učitelé aplikovali různé vyučovací metody a formy, aby naplnili stanovený cíl hodiny. Základní formou výuky byla frontální výuka, doplněná dalšími formami. Žáci pracovali samostatně, ve dvojicích i ve skupinách, vyhledávali různé údaje v učebnicích, v atlasech, vytvářeli časovou přímku, hledali a objevovali různé historické souvislosti. Učili se historickému myšlení. Měli možnost o dané problematice diskutovat, prezentovat svou práci. Často byly využívány mezipředmětové vztahy, znalosti žáků i jejich domácí příprava. Shrnutí učiva se uskutečnilo v polovině sledovaných vyučovacích jednotek, zhodnocení práce většinou až o přestávkce.

Všechny vyučovací jednotky probíhaly přiměřeným tempem, žáci měli dostatek prostoru pro práci, světelné i tepelné podmínky byly vyhovující. Žádná relaxace nebyla zaznamenána.

Polovina sledovaných hodin byla realizována v odborné učebně dějepisu, která je zároveň i učebnou kmenovou. Materiálně-technické vybavení pro předmět je velmi dobré, kromě jedné hodiny byly pomůcky využívány.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepisu jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu rodinná výchova v 6. – 9. ročníku

V průběhu inspekční činnosti byly realizovány hospitace ve vyučovacích jednotkách tohoto předmětu v 6. - 9. ročníku. Časová dotace jedna hodina týdně je v souladu se oběma zvolenými vzdělávacími programy.

Rodinnou výchovu v letošním školním roce učí osm učitelek, sedm je odborně i pedagogicky způsobilých pro výuku různých předmětů na druhém stupni školy, ani jedna z nich nestudovala rodinnou výchovu. Jedna učitelka není ani odborně, ani pedagogicky způsobilá pro výuku v základní škole, neboť dosud neukončila vysokoškolské studium. Hospitace se uskutečnily z rozvrhových důvodů u šesti učitelek. Většina vyučujících plní zároveň i funkci třídního učitele, tato okolnost pozitivně ovlivňovala vzájemné vztahy v jednotlivých třídách.

Všechny vyučovací jednotky začínaly úvodní informací o cíli, některé o průběhu hodiny. Objevily se i motivační otázky, beseda, v některých hodinách si zopakovali minulé učivo. Učitelky věnovaly pozornost i průběžné motivaci, žáky povzbuzovaly a hodnotily jejich aktivity. Dílčí zhodnocení práce stejně jako zpětná vazba se objevovaly pravidelně, celkové hodnocení v polovině sledovaných hodin. Probíraná témata navazovala na učivo předcházející, byla v souladu s tematickými plány, jejich kontrolou a kontrolou třídních knih bylo zjištěno plnění učebních osnov.

Všechny hodiny byly promyšlené a připravené, jejich organizace se značně odlišovala. Jedna vyučovací jednotka měla naukový ráz s převládajícím výkladem učitelky, v některých byla frontální výuka doplněna jinými pedagogickými formami a metodami – prací skupinovou, ve dvojicích či samostatnou. Dvě hodiny byly založeny na různě organizovaných činnostech žáků, které učitelky korigovaly. Celkově značně převažovaly aktivní činnosti žáků. S organizací

hodin souviselo do určité míry i vytváření časového prostoru pro komunikaci. Jen některé učitelky jej vytvářely a rozvíjely komunikační úroveň žáků.

Psychohygienu výuky byla dodržována jen částečně. Výuka ve většině případů probíhala v esteticky působícím prostředí přiměřeným tempem, subjektivně zjišťované tepelné i světelné podmínky byly vyhovující. Vzhledem k tomu, že předmět byl zařazen do rozvrhu spíš v pozdějších hodinách a žáci projevovali únavu, chybělo zařazení relaxace jakéhokoli druhu (kromě ve dvou hodinách).

Vybavení školy pomůckami pro tento předmět a didaktickou technikou je zcela dostačující, tuto skutečnost potvrdily i učitelky. Ve zhlédnutých hodinách byly pomůcky i didaktická technika funkčně využívány.

Kontrolou žákovských knížek a sešitů bylo zjištěno, že téměř všechny učitelky zaměřují pozornost na kvalitu písemného projevu žáků v sešitech, méně na počet známek v žákovských knížkách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v rodinné výchově jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova v 6. - 9. ročníku

Výuku hudební výchovy zajišťují na druhém stupni dva vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna učitelka hudební výchovu vystudovala. Hospitace byly provedeny ve všech ročnících u vyučující s aprobací pro tento předmět, která učí hudební výchovu ve všech třídách kromě VII. A. Její kvalifikovanost a odborná profilace pozitivně ovlivňovaly celkovou kvalitu a efektivitu výuky. Počty přidělených vyučovacích hodin hudební výchovy odpovídají učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu.

V úvodu vyučovacích jednotek byli žáci seznámeni s obsahem a programem hodiny. Použité formy a metody výuky byly voleny s ohledem na charakter předmětu, respektovaly individualitu, dovednosti a znalosti žáků.

Výuka byla výrazně pozitivně ovlivněna celkovou muzikálností a dovednostmi vyučující při hře na hudební nástroj, jejím kladným vztahem k hudbě. Učitelka žáky vhodně motivovala především osobním příkladem, vzorovými ukázkami, poslechem skladeb a navozením potřebné pracovní atmosféry i emocionálního prožitku. Žákům to usnadňovalo úspěšně zvládnout rytmické nebo melodické celky. Vyučování hudební výchovy bylo charakteristické činnostním pojetím. Intonace byla propojována s hlasovou výchovou (správné dýchání, držení těla, artikulace), s dodržováním rytmu a praktickou hrou na vlastnoručně vyrobené nástroje (chrastítka, kokosové ořechy), hrou na nástroje Orffova instrumentáře nebo hrou na tělo.

V každé hodině bylo nedílnou součástí výuky důsledné procvičování základů hudební nauky (notopis, orientace v zápisu, dějiny hudby a vznik hudebních nástrojů). Všechny teoretické poznatky byly vysvětlovány s ohledem na vědomosti, praktické využití a osobní zkušenosti žáků. Názornost výuky byla zajištěna množstvím nakopírovaných materiálů, portréty skladatelů a hudebníků, poslechem hudebních ukázek.

V průběhu všech zhlédnutých hodin ověřovala vyučující znalosti a vědomosti žáků, reagovala na jejich dotazy. Volené formy měly motivační charakter, zjištěné klady byly zdůrazňovány a nedostatky citlivě opravovány. V závěru hodiny vždy proběhlo shrnutí poznatků, stručný zápis do sešitů, zhodnocení práce a ověření splnění cíle hodiny.

Celkový zájem žáků o hudební výchovu pozitivně ovlivňuje prezentace dosažených úspěchů pěveckých sborů regionu na nástěnce. Učitelka velmi pečlivě sledovala reakce žáků. Dle potřeby zařazovala relaxační celky, ve kterých byl dán i prostor k diskusi o probíraném tématu a o kulturním dění v širších souvislostech. Oboustranně vstřícný vztah mezi učitelkou a žáky

založený na vzájemném respektu výrazně přispíval k naplňování specifických cílů předmětu s výchovným zaměřením. Sledované hodiny velmi dobře plnily nejen svoji výchovně-vzdělávací, ale i relaxační funkci. Jazyková a komunikační úroveň vyučující je vynikající, dokáže zapojit do výuky i žáky s nevyhraněným zájmem o předmět a žáky problémové.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově jsou vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu výtvarná výchova v 6. – 9. ročníku

Výtvarnou výchovu vyučují na druhém stupni dva učitelé, oba splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Hospitace byly uskutečněny v šestém, sedmém a devátém ročníku u jednoho vyučujícího.

Volba témat i pracovních postupů byly v souladu s požadavky učební osnovy. Učitel dbal na rozvoj vnímavosti žáků, zvládání základních výtvarných technik a schopnosti vyjádřit svoje pocity.

Pro výuku výtvarné výchovy je ve škole kvalitně vybavená samostatná odborná učebna. Základní pomůcky a potřeby mají žáci vlastní, výtvarný materiál (čtvrtky, balící papír, tuš) je zajišťován vedením školy hromadně z prostředků získaných od rodičů.

Všechny sledované hodiny byly pečlivě připravené, vyučující v úvodu hodin zařazoval motivační besedu včetně ukázek reprodukcí uměleckých děl, seznámil žáky s námětem, postupem práce a výtvarnou technikou, kterou při práci použijí. Byly to papírová koláž kombinovaná kresbou fixem, frotáž, otisky předmětů se zajímavou povrchovou strukturou apod.

Při vlastní práci poskytoval žákům odbornou pomoc, citlivě a taktně je usměrňoval. V závěru hodin byly výsledky práce vyučujícím zhodnoceny.

Vzájemná komunikace byla otevřená a přátelská, pracovní a tvůrčí duch však byl v průběhu hodin narušován neukázněnými žáky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu výtvarná výchova jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu praktické činnosti - práce s počítačem (9. tematický celek pro žáky 6. – 9. ročníku)

V rámci praktických činností vyučují předmětu práce s počítačem celkem čtyři učitelé. Všichni splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti. Hospitace byly uskutečněny ve dvou třídách šestého ročníku u dvou učitelů.

Oba učitelé žáky dobře motivovali, převážnou část hodin tvořila samostatná práce žáků. Byla velmi pečlivě připravená a žáci řešili úkoly, jejichž plnění učitelům ukázalo kvalitu dovedností a vědomostí.

Plánování a příprava výuky jsou podrobné a pečlivé, navazují na znalosti žáků, které získali na prvním stupni při výuce v rámci placených služeb ve třetím až pátém ročníku. Tematický celek je dále vyučován v ročníku sedmém a v jedné třídě devátého ročníku. Vše v jednohodinové týdenní dotaci. V rámci volitelných předmětů je v osmém a devátém ročníku zařazen předmět informatika. V jedné třídě osmého ročníku je informatika zařazena jako nepovinný předmět. Vyučující mají zpracované tematické plány, ve kterých je dodržena návaznost učiva a jejich obsah odpovídá učebním osnovám. Obsahem je práce v prostředí Windows, práce s textovými editory Word a Callisto a znalost práce s internetem včetně používání e-mailu a skeneru.

Ve sledovaných hodinách učitelé pracovali s žáky individuálně, průběžně s nimi práci konzultovali a poskytovali jim pomoc.

Materiální podmínky pro výuku jsou průměrné, nábytek je pro žáky nižších ročníků velikostně nevyhovující (výška sedaček, klávesnic).

Vyučující dbali na přesnost terminologie a odbornost svých i žakovských formulací. Komunikace vycházela ze vzájemné důvěry, žáci akceptovali domluvená pravidla. Při práci prokazovali dobré dovednosti, znalosti a dostatečnou samostatnost.

Sledované hodiny se vyznačovaly příjemnou atmosférou a tvůrčím duchem, výuka byla efektivní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu praktické činnosti - tematický celek práce s počítačem jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Úroveň žakovských prací, pohybových, výtvarných i pěveckých činností žáků 1. – 5. ročníku odpovídá jejich předpokladům i požadavkům vzdělávacího programu, jak je dokládáno zjištěním vedení školy a metodických orgánů - např. zjišťováním úrovně výuky jednotlivých předmětů, ročníkovými srovnávacími prověrkami z matematiky a českého jazyka, testováním výkonů v tělesné výchově, výstavkami žakovských prací, vystoupeními žáků atp.

Namátkově kontrolované písemné práce z českého jazyka a matematiky žáků 6. – 9. ročníku, vypracované ve školním roce 2002/2003, obsahovaly rozbor sledovaných jevů a chyb žáků. Vedení školy si plnění osnov ověřuje ve spolupráci s metodickými orgány kontrolou tematických plánů, hospitacemi, sledováním úrovně kontrolních prací podle předmětů na prvním a druhém stupni i sledováním protokolů z laboratorních prací na druhém stupni.

K celkovému hodnocení výsledků vzdělávání je využíváno vedle standardních nástrojů i různých soutěží, interních výstav apod. Žáci školy vystupují na závěr školního roku na akademii školy, pěvecký sbor vystupuje dvakrát ročně pro žáky mateřských škol v obvodu školy.

Komerční testy škola nevyužívá. Ředitel školy organizuje před přijímacími zkouškami na střední školy formou modelového tréninku tzv. zkoušky nanečisto pro žáky devátých tříd. Důležitým kritériem pro žáky, rodiče, pedagogy i veřejnost jsou výsledky přijímacích řízení na střední školy, které jsou pravidelně vyhodnocovány. Úspěšnost žáků je velmi dobrá, a to i na víceletá gymnázia.

Pozornost je věnována účasti a umístění žáků v soutěžích. Každoročně pedagogové školy organizují kola různých soutěží a olympiád, žáci se účastní i dalších soutěží od jiných organizátorů, např. olympiády z českého jazyka, konverzační soutěže v anglickém jazyce, olympiády v matematice, zeměpisu, chemii, biologii, soutěže mladých historiků, dějepisného a zeměpisného maratónu, soutěže v poznávání živočichů, dále Pythagoriády, recitační soutěže atp.

Ve sportovních odvětvích dosahují žáci dlouhodobě pěkných umístění ve vybíjené, kopané, sálové kopané, košíkové, atletice, florbalu, sportovní gymnastice, plavání, šachu.

Nejlepších výsledků ve školním roce 2001/2002 dosáhli žáci ze tříd VIII. C a IX. C na Mistrovství ČR škol v malé kopané, kdy skončili na 2. místě. Mezi reprezentanty ČR patří žákyně VI. A v moderní gymnastice v kategorii do 12 let, jeden učitel se zúčastnil Akademického mistrovství v kopané a jeden Světového poháru v Brazílii jako trenér národního mužstva ČR ve futsalu.

Vyučování a výchova žáků ve všech sledovaných předmětech probíhá v souladu s platnými učebními osnovami.

Průběh výuky žáků akceptuje věkové zvláštnosti žáků, jejich mentální schopnosti i aktuální zdravotní stav. Pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení většina učitelů volí činnosti s ohledem k jejich možnostem.

Dílčí rezervy byly shledány v plánování a organizaci výuky, projeví se v nedodržení stanovené celkové dotace hodin předmětů dějepis a výtvarná výchova v 9. třídě, kde se učí podle modelového vzdělávacího programu Základní škola s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy.

Celkový průběh, výsledky vzdělávání a výchovy v kontrolovaných předmětech je hodnocen stupněm velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí Školského úřadu Hradec Králové o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2001, č.j. 1409/3-2000 ze dne 19. 12. 2000 je v souladu se Zřizovací listinou ze dne 1. 1. 1995, ve znění pozdějších změn a dodatků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu Hradec Králové o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2001, č.j. 1409/3-2000, ze dne 19. 12. 2000
2. Plán ZŠ Sever na r. 2001 - 2006
3. Zřizovací listina ze dne 1. 1. 1995
4. Změna zřizovací listiny, dodatek č. 1 ze dne 28. června 1999
5. Změna zřizovací listiny, dodatek č. 2 ze dne 22. 1. 2001
6. Změna č. 3 zřizovací listiny příspěvkové organizace, nedatováno
7. Dodatek č. 4 ke změně zřizovací listiny příspěvkové organizace Základní škola Sever, Hradec Králové, Lužická 1208, s účinností od 1. 1. 2003
8. Organizační řád Základní školy Sever ze dne 2. 1. 2002
9. Organizační schéma školy, nedatováno, podpis ředitele školy
10. Organizační řád pro pedagogické pracovníky ze 4. 9. 1999
11. Pedagogicko-organizační zabezpečení a plán práce na školní rok 2002/2003
12. Zápisy ze schůzí pedagogické rady, vedené od školního roku 2000/2001
13. Provozní řád ZŠ ze dne 2. 1. 2001
14. Řád školy z 2. 9. 2002
15. Protokoly o komisionálních zkouškách, vykonaných ve školním roce 2001/2002
16. Kniha úrazů, vedená od 9. 9. 2002
17. Třídní knihy, vedené ve školním roce 2002/2003
18. Vzorky třídních knih, vedené ve školním roce 1999/2000, 2000/2001 a 2001/2002
19. Třídní knihy V. A, B, C a IX. A, B, C, vedené ve školním roce 2001/2002
20. Třídní výkazy, vedené ve školním roce 2002/2003
21. Katalogové listy, vedené ve školním roce 2002/2003

22. Vzorky záznamů o práci v nepovinných předmětech, vedené ve školním roce 2002/2003
23. Učební plán pro školní rok 2002/2003
24. Rozvrh hodin ve školním roce 2002/2003
25. Počet hodin po předmětech 2002/2003
26. Přehled volitelných předmětů ve školním roce 2002/2003
27. Tematické plány vyučujících ve školním roce 2002/2003
28. Vzorky žákovských sešitů, vedených ve školním roce 2002/2003
29. Vzorky žákovských knížek, vedených ve školním roce 2002/2003
30. Klasifikační řád ZŠ Sever ze dne 13. 4. 1999
31. Vzorky záznamů z laboratorních prací, vykonaných ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002
32. Směrnice ředitele k laboratorním pracím z 15. 11. 2000
33. Zápisy ze schůzí předmětových komisí a metodických sdružení vedené ve školním roce 2001/2002
34. Školní program environmentální výchovy, nedatováno
35. Vzorky záznamů o školních úrazech, vedené ve školním roce 2002/2003
36. Zaměstnanci ZŠ Sever – přehled pracovníků, nedatováno
37. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
38. Osobní tematický plán výchovného poradce ve školním roce 2002/2003
39. Plán prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže pro školní rok 2002/2003
40. Protokol o provedení odborně technické kontroly sportovního zařízení a vybavení v areálu školního hřiště ze dne 17. 4. 2002, vydaný revizním technikem sportovního zařízení
41. Revizní zpráva tělocvičny a náradí ze dne 15. 2. 2002, vydaná revizním technikem sportovního zařízení
42. Protokol OHS o úkonech podle § 87 písmeno a – f zákona č. 258/2000 Sb., z kontroly provedené dne 15. 10. 2002
43. Podkladová inspekční dokumentace základní školy ze dne 20. 12. 2002
44. Dotazník pro ředitele před inspekcí, nedatováno, podpis ředitele školy
45. Pracovní náplň zástupce ředitele pro druhý stupeň, podpis ředitele školy, ze dne 30. 8. 2002
46. Pracovní náplň zástupce ředitele pro první stupeň, podpis ředitele školy, ze dne 30. 8. 2002
47. Pracovní náplň výchovného poradce, podpis ředitele školy, ze dne 2. 9. 2002
48. Vzorek pracovní náplně vedoucí předmětové komise, podpis ředitele školy, ze dne 28. 8. 2002
49. Vzorek pracovní náplně správce kabinetní sbírky, podpis ředitele školy, ze dne 28. 8. 2002
50. Vzorek pracovní náplně třídního učitele, podpis ředitele školy, ze dne 28. 8. 2002
51. Doklady o vzdělání všech pedagogických pracovníků, kontrolované v průběhu inspekční činnosti

52. Vzorčky zápisů ze schůzí metodických sdružení prvního stupně a předmětových komisí jednotlivých předmětů na druhém stupni, vedené ve školním roce 2002/2003
53. Závěry z pedagogických rad v jednotlivých čtvrtletích školního roku, vedené od školního roku 1990/1991
54. Sešit kontrol ředitele školy, vedený ve školním roce 2002/2003
55. Sešit kontrol zástupce ředitele pro první stupeň, vedený ve školním roce 2002/2003
56. Sešit kontrol zástupce ředitele pro druhý stupeň, vedený ve školním roce 2002/2003
57. vzorky kontrolních prací z matematiky a z českého jazyka – kontrolní diktáty a kontrolní slohové práce, napsané ve školním roce 2002/2003
58. Inspekční zprávy ČŠI čj. O-01-09-9798/147 Dř a K-09-01/9697-378 Dř.

ZÁVĚR

Základní škola Sever, Hradec Králové, Lužická 1208 poskytuje žákům základní vzdělání. Rozšířené vzdělávání nabízí škola žákům 6. – 9. ročníku ve třídách s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy se zaměřením na košíkovou dívčích a kopanou chlapců.

Kvalitní výchovně-vzdělávací činnost školy je umožněna vytvářením dobrých pracovních podmínek i klimatu vedením školy. 86,16 % výuky je vedeno učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Vnitřní a vnější informační systém školy je propracovaný a funkční.

Prostorové podmínky školy i materiálně technické zabezpečení sledovaných předmětů jsou velmi dobré. Vybavení učebnicemi, školními potřebami a pomůckami umožňuje kvalitní vzdělávání žáků.

Organizace výuky je funkční, používané metody a formy práce jsou přizpůsobovány věku a mentalitě žáků. Žáci jsou hodnoceni objektivně, učitelé využívají pozitivní hodnocení jako motivaci žáků. Plánování činnosti školy vychází z objektivní analýzy a hodnocení předcházejících období, stanovené cíle jsou reálné.

Hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání žáků probíhá na základě vlastních zjištění školy. Žáci školy dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků v přijímacím řízení na střední školy i v nejrůznějších soutěžích a olympiádách.

Od poslední inspekce v roce 1997 došlo k zlepšení materiálních podmínek školy především v předmětech tělesná výchova (vybavení školního hřiště umělým povrchem), informatika a práce s počítačem (postupné dovybavování počítačové učebny, zavedení sítě internetu).

V oblasti psychohygieny žáků došlo k částečnému zlepšení, škola je postupně vybavována novým polohovatelným žakovským nábytkem (každoročně jedna učebna). Kvůli nedostatku finančních prostředků zřizovatele zatím nebyla odstraněna závada na podlaze tělocvičny, nebylo provedeno odhlučnění jídelny a do oken učeben nebyly instalovány žaluzie.

Zkvalitnila se práce vedení školy v oblasti kontrolní činnosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Školní inspektorka (vedoucí týmu):	Mgr. Bc. Květoslava Dřevíková	K. Dřevíková v. r.
Školní inspektoři (členové týmu):	Mgr. Pavel Baštář	Pavel Baštář v. r.
	Mgr. Martina Bělková	M. Bělková v. r.
	Mgr. Svatava Fejglová	S. Fejglová v. r.
	PaedDr. Antonín Kačírek	A. Kačírek v. r.

Další zaměstnanci ČR ČŠI

Miloslava Havlíčková

Ing. Pavel Tomáš

V Hradci Králové dne 21. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. březen 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

Mgr. Karel Rott

Mgr. Karel Rott v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy KÚ Královéhradeckého kraje, OŠMT, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové	2003-03-19	091 310/03-1031
Zřizovatel Magistrát města Hradec Králové OŠMT, Ulrichovo náměstí 810 502 10 Hradec Králové	2003-03-19	091 309/03-1031

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.